

IZGRADNJA AUTOPUTA

UTICAJ NA RIJEKU TARU I PREGLED DIJELA TROŠKOVA

Vanja Čalović Marković
Rukovodilac Stručnog tima
Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije na visokom nivou

**Od početka izgradnje autoputa
CRBC je godinama
devastirao životnu sredinu,
a posebno rijeku Taru.**

Dokazi o tome do danas su skrivani od javnosti.

DEVASTACIJA KORITA TARE

Jun 2017:

„Izvođač izvodi radove na regulaciji korita rijeke Tare bez odobrene Metodologije izvođenja radova i dobijene Građevinske dozvole.“

Taj: CRBC	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No 431
		Date: 14 June 2017
		Page: 1
Location of the Defect:	Sub-section 4.4.1	
Works Affected:	Regulation of Tara river	
Type of Defect:	Works without approved MS and building permit	
Non Conformity Importance:	High/ ☒ Medium/ ☐ Low/ ☐	
<p>Description of the Defect: The contractor is performing works on the regulation of Tara river without approved Method Statement for these works and without issued building permit. The Contractor is required to prepare MS for the regulation of the Tara river and submit to the Engineer for approval as soon as possible.</p>		
<p>Opis greške: Izvođač izvodi radove na regulaciji korita rijeke Tare bez odobrene Metodologije izvođenja radova i dobijene Građevinske dozvole. Od Izvođača se zahtijeva da u što kraćem vremenskom roku pripremi Metodologiju izvođenja na regulaciji korita rijeke Tare i dostavi istu najranije na odobrenje.</p>		

Korito Tare u septembru 2017. godine

U septembru 2017. suspendovani su radovi na PREUSMJERAVANJU RIJEKE TARE, jer su izvođeni na neodgovarajući i neprihvatljiv način, a imali su evidentan uticaj na Taru.

INGEROP
Engineering for tomorrow

Supervisors of Design and Works
on the Bar – Bojave Highway,
Section Smokovac – Uvad – Mateševci

GEODATA
Engineering

Dear Sir,

The Contractor continues to perform works on the regulation of Tara river for the purpose of Mateševci Interchange, as shown on the attached photographs below.

Despite repeated verbal instructions and letters and warnings concerning the subject (Ref 4 to 9 above), we observed that the works executed into the Tara River are still being carried out in an inappropriate and unacceptable manner. There is an evident impact of these works on the Tara River.

The Engineer has issued Non-Conformity Notice No. 431 related to performing of works regarding regulation of Tara river without approved Method Statement for these works as the Method Statement for works into Tara River still remain to be approved by the Engineer (Ref 9 above) and the NCN is therefore still open.

It can be concluded that the Contractor continue to ignore the regulations and the law relating to Environmental protection and the Engineer's requests.

In our letter dated 28 July 2017 (Ref. 6 above) we gave the final warning to CRBC to the effect that:

"If we once again find that CRBC continues to ignore the regulations and the law relating to Environmental protective measures to prevent impact of the construction works on the Tara River, we would proceed to invoke one or both of the following Sub-clauses in the Contract:

- 6.9 Contractor's Personnel
- 8.8 Suspension of Work"

For these reasons and in accordance with Sub-clause 8.8 of the GCC of the Contract, we hereby instruct CRBC to immediately (i.e. from the date of the receipt of this letter) to suspend progress of part of works i.e. the relocation of Tara river as part of the construction of the Mateševci Interchange.

From the above, CRBC is solely responsible for the reason of suspension. Accordingly, Sub-clauses 8.9, 8.10 and 8.11 of the GCC of the Contract shall not be applied.

Works on relocation of Tara river for the purpose of Mateševci Interchange may be continued once:

- Firstly, Method statement on Tara regulation is

Poštovani Gospodine,

Izvođač nastavlja da izvodi radove na regulaciji rijeke Tare za potrebe izgradnje petlje Mateševci, kako je prikazano na fotografijama priloženim u nastavku teksta.

Uprkos usmenim nalogima, dopisima i upozorenjima na ova tema (veza br. 4 - 9), primijetili smo da se radovi u rijeci Tari i dalje izvode na neodgovarajući i neprihvatljiv način. Postoji evidentan uticaj ovih radova na rijeku Taru.

Inženjer je izdao Obavještenje o nesukladnosti br. 431 koje se odnosi na izvođenje radova na regulaciji rijeke Tare bez odobrenje Tehnologije izvođenja za te radove jer Tehnologija izvođenja radova u rijeci Tari tek treba da bude odobrena od strane Inženjera (veza br. 9) i shodno tome, OON je i dalje na snazi.

Može se zaključiti da Izvođač i dalje ne poštuje propise i zakone koji uređuju zaštitu životne sredine, kao ni zahtjeve Inženjera.

U našem dopisu od 28.07.2017. godine (veza br. 6) dali smo konačno upozorenje CRBC-u u smislu da:

"Ukoliko i nakon ovog upozorenja ponovno utvrdimo da CRBC nastavlja da ignoriše propise i zakone koji se odnose na mjere zaštite životne sredine u cilju sprečavanja uticaja građevinskih radova na rijeku Taru, postupaćemo u skladu sa jednom ili obje sljedeće potklauzule Ugovora.

- 6.9 Obavlje Izvođača
- 8.8 Obustava Radova"

Iz navedenih razloga i u skladu sa potklauzulom 8.8 OOU Ugovora, ovim putem dijelimo nalog CRBC-u da odmah (odnosno od datuma prijema ovog dopisa) obustavi izvođenje dijela radova odnosno radova na preusmjeravanju rijeke Tare kao dijela izgradnje petlje Mateševci.

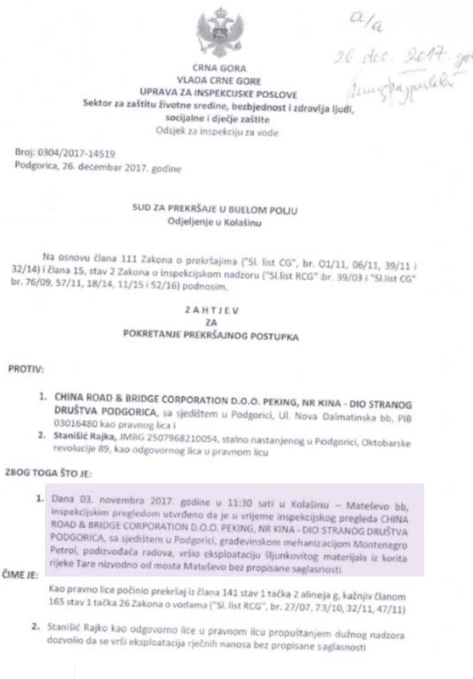
Na osnovu prednje navedenog, CRBC je isključivo odgovoran za razlog obustave. Shodno tome, ne primjenjuju se sljedeće potklauzule OOU Ugovora: 8.9, 8.10 i 8.11.

Radovi na preusmjeravanju rijeke Tare za potrebe izgradnje petlje Mateševci mogu se nastaviti tek nakon:

U decembru 2017. i julu 2018, inspekcija je podnijela zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka protiv CRBC-ja, jer je

suprotno zakonu eksploatisao šljunak iz korita rijeke Tare

U novembru 2016. i decembru 2017. otpadne vode iz tunela su direktno ispuštane u rijeku Taru

Na lokaciji sjevernog portala tunela Jabučki krš, Inženjer je uočio da prečišćavanje otpadnih voda iz tunela nije efikasno. Ugrađeni bazeni ne prečišćavaju otpadne vode na odgovarajući način (vidite fotografije u prilogu). Nedostatak prečišćavanja ima za posljedicu ispuštanje značajno zagađene vode u vodotok čiji je konačni recipijent rijeka Tara.

Na lokaciji sistema za tretman otpadnih voda iz sjevernog portala tunela Jaabučki krš, Inženjer je primijetio tokom obilaska da sistem zbog velikih padavina ne funkcioniše, da je sedimentacioni bazen prepunjen i da se vode prelivaju pored separatora koji je takođe začepljen. Zbog ovoga otpadna voda iz tunela, bez odgovarajućeg prethodnog tretmana, direktno se upušta u rijeku Taru.

Attachment 2:

Concrete sludge from washing mixers in the Tara basin

U septembru 2017, betonski mulj od pranja miksera završio je u koritu Tare

U oktobru 2017. u Tari je registrovano cementno mlijeko

Supervision of Design and Works
on the Bar – Boljare Highway,
Section Smokovac – Uvač – Mateševci

To: CRBC	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No./563
		Date:/02 October 2017
		Page/1

Location of the Defect:	Part 4, Subsection 4.3, Concrete mix plant of Jabuka and Tara River		
Works Affected:	Lack of maintenance of the concrete area and the presence of cement milk in the Tara River		
Type of Defect	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER), Sub-Sections 4.11 and 12.8 and Environmental Protection Program		
Non Conformity Importance:	High/ ☐	Medium/ ☒	Low/ ☐

Description of the Defect:

At the location of the concrete mix plant Jabuka, the Engineer noticed that the subcontractor does not perform the maintenance of the concrete area adequately, which caused the large quantity of concrete sludge to be created on the site. Because of this, the operation at the site is difficult. Also, it was noticed that there is cement milk in the immediate vicinity of the concrete site in the Tara River, which adversely affects the river, which is otherwise very small.

This is not in accordance with the regulations and with the Environmental Protection Program.

Corrective measures must be implemented without any delay.

Na lokaciji betonjerke Jabuka, inženjer je primijetio da podizvođač ne vrši održavanje prostora betonjerke na odgovarajući način, zbog čega je na lokaciji stvorena velika količina betonskog mljaka. Zbog ovoga je funkcionisanje na lokaciji otežano. Takođe, primijećeno je da je neposredno pored lokacije betonjerke u rijeci Tari prisutno cementno mlijeko, što negativno utiče na rijeku, koja je inače veoma malog vodostaja.

To nije u skladu sa propisima i sa Programom zaštite životne sredine.

Korektivne mjere moraju biti sprovedene, bez odlaganja.

Supporting documents: Attached photo documentation

Attachment 2:

U septembru
2017.
počelo je
odlaganje
materijala i
parkiranje
kamiona u
koritu Tare

U junu i julu 2018. inspekcija je podnijela
zahtjeve za pokretanje prekršajnog
postupka protiv CRBC jer je

1. Na obalama Tare odlagao
čvrsti građevinski otpad
2. Eksploatisao šljunak iz Tare
bez vodne saglasnosti

 CRNA GORA
 VLADA CRNE GORE
 UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE
 Sektor za zaštitu životne sredine, bezbjednost i zdravlja ljudi,
 socijalne i dječje zaštite
 Odjeljak za inspekciju za vode

Broj: 0304/2018-*5014*
 Podgorica, 17. jul 2018. godine

SUD ZA PREKRŠAJE U BUELOM POLJU
 Odjeljenje u Kolašinu

Na osnovu člana 113 Zakona o prekršajima ("Sl. list CG", br. 01/11, 06/11, 39/11 i 32/14) i člana 15, stav 2 Zakona o inspeksijskom nadzoru ("Sl. list RCG" br. 39/03 i "Sl. list CG" br. 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16) podnosim,

**ZAHTEJ V
 ZA
 POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA**

PROTIV:

1. CHINA ROAD & BRIDGE CORPORATION D.O.O. PEKING, NR KINA - DIO STRANOG DRUŠTVA PODGORICA, sa sjedištem u Podgorici, Ul. Nova Dalmatinska bb, PIB 03016480 kao pravno lice i
2. Stanilić Rajka, JMBG 2507968210054, stalno nastanjenog u Podgorici, Oktobarske revolucije 89, kao odgovornog lica u pravnom licu

ZBOG TOGA ŠTO JE:

1. Dana 21. juna 2018. godine u 10:00 sati u Kolašinu – Pajkov Vir bb, inspeksijskim pregledom utvrđeno da je CHINA ROAD & BRIDGE CORPORATION D.O.O. PEKING, NR KINA - DIO STRANOG DRUŠTVA PODGORICA, sa sjedištem u Podgorici, uvodno od kampa Uvač 3, na lijevoj obali rijeke Tare, vršio odlaganje čvrstog (građevinskog) otpada - materijala iz zemljanih iskopa sa trase autoputa, bez vodne saglasnosti i na istoj lokaciji – lokacija kampa Uvač 3 - na vodnom dobru, na desnoj obali rijeke Tare deponovan je šljunkoviti materijal koji se međe i vršena je eksploatacija riječnih nanosa - šljunkovitog materijala, takođe bez vodne saglasnosti.

ČIME JE:

Kao pravno lice počinio prekršaj iz člana 141 stav 1 tačka 2 alineja b, kažnjiv članom 165 stav 1 tačka 26 Zakona o vodama ("Sl. list RCG", br. 27/07, 73/10,

Jun 2018: **Otpadne vode iz kampa Uvač, nakon prolaska kroz postrojenje bez ekološke i vodne saglasnosti, se direktno ispuštaju u Taru, bez prethodnog utvrđivanja njihovog kvaliteta.**

INGEROP		Supervisor of Design and Works on the Site – Bidan Highway, Section Šumokvar – Uvač – Matuljevo	GEODATA
To: CRBC	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No./774	Date: 22 June 2018
		Page: 1	
Location of the Defect:	Part 4, Subsection 4.1, WP/TS in camp Uvač 3		
Works Affected:	WP/TS operation in camp Uvač 3 without ecological and water consent		
Type of Defect:	Works in non-compliance with Law, Employer's Requirement, DEU, Sub-sections 4.11 and 12.8 and Environmental Protection Program		
Non Conformity Importance:	High ☒	Medium ☐	Low ☐
Description of the Defect:	<p>During site inspection at subsection 4.1, camp Uvač 3, the Engineer observed that the Contractor put into operation the waste water treatment system without previously obtained ecological and water consent. After flowing through the system, waste waters are directly discharged into the Tara river, without previously establishing their quality. This is contrary to regulations and Environmental Protection Program. Before putting into operation the WP/TS, the Contractor must obtain ecological and water consent. Corrective measures must be implemented without any delay.</p> <p>Na podzračju 4.1, lokacija kampa Uvač 3, Inženjer je vidio nepoštovanje na licu mjesta točno da je Izvođač postavio u rad postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda bez prethodno dobivena ekološka i vodna saglasnost. Otpadne vode se prije prelaska kroz postrojenje putem odgovarajućih kanala direktno ispuštaju u rijeku Taru, bez prethodnog utvrđivanja njihovog kvaliteta.</p> <p>To nije u skladu sa propisima i sa Programom zaštite životne sredine. Izvođač je dužan da prije puštanja u rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda obavi potrebne ekološke i vodne saglasnosti.</p> <p>Korisnikove mjere moraće biti provedene, bez odlaganja.</p> <p>Supporting documents: Attached photo documentation</p>		

9 ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

9.1 Procjena uticaja na životnu sredinu

Evidentno je da Izvođač ne poštuje u potpunosti mjere za zaštitu životne sredine u dijelu sekcije 3 i 4, na šta je više puta upozoravan od strane Investitora i Inženjera, i za šta je izdat veliki broj Obavještenja o neusklađenosti.

U ovom Izvještajnom periodu Inženjer je postupio prema pkl. 8.8 UU i obustavio radove zbog nepropisnog Izvođenja Radova na sledećim lokacijama:

- Most Preslo – preusmjeravanje Jabučkog potoka, dopis IG/8137/EC od 10.08.2018. godine. Obustava dijela Radova usled izvođenja radova na mostu Preslo bez odgovarajućeg preusmjeravanja Jabučkog potoka.
- Tunel Jabučki Krš/sjeverni portal i tunel Preslo/južni portal – Nedostatak prečišćavanja otpadnih voda, dopis IG/8287/EC od 17.08.2018. godine. Obustava dijela Radova usled nedostatka uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i ugrožavanja Jabučkog potoka i rijeke Tare.

Upravljač projektom je do sada poslao više dopisa upozorenja Izvođaču i Inženjeru kojima upozorava na stanje na rijeci Tari i to: dopis PJ/1394/DB od 05.02.2018. godine dopis PJ/6146/MF od 05.06.2018. godine dopis PJ/6248/DB od 06.06.2018. godine dopis PJ/7731/ZP od 06.07.2018. godine dopis PJ/9699/ZP, MF, NC od 16.08.2018. godine dopis PJ/10627/MF od 06.09.2018. godine.

U ovom Izvještajnom periodu Izvođač je sačinio izvještaj o istraživanju živog svijeta na vodenom ekosistemu rijeke Tare, koje je sprovedeno na više lokaliteta. Navedenim izvještajem urađeno je poređenje sa Izvještajem iz Juna 2016 godine koje predstavlja Nulto stanje.

Podaci iz izvršenog istraživanja ili monitoringa pokazuju (ili može se zaključiti) da je:

1. Diverzitet vrsta na lokalitetima pod direktnim ili indirektnim utjecajem je znatno promijenjen i njegova struktura direktno ukazuje na promjene biotopa i kvaliteta voda.

U septembru 2018. istraživanje konstatuje **značajno uništavanje biljnog i životinjskog svijeta u rijeci Tari**

„Brojnost vrsta (diverzitet) je u principu smanjen, posebno je indikativna tačka ili lokalitet nizvodno od građevinskih zahvata gdje su nađene (po prvi put u Tari) invazivne vste, a ribe nisu registrovane.“

„Prisutne vrste riba su alarmantno male brojnosti na svim lokalitetima.“

SEPTEMBAR 2018.

„Prisustvo sitnih čestica (suspendovanih u vode) čije je porijeklo od betona i betoniranja dovodi do taloženja istih u dublje slojeve pijeska i šljunka, njihovog vezivanja u čvrste konglomerate koji onemogućavaju razvoj stigoritrona (živi svijet u pjesku i šljunku)... Ove čestice mogu dovesti do potpunog zatvaranja donjih slojeva (betoniranja) i/ili onemogućavanja cirkulacije kiseonika što i jedno i drugu onemogućava razvoj živih bića.“

„...treba odmah preduzimati radnje za trenutno ublažavanje, a kasnije saniranje negativnih uticaja.“

PROJEKAT: IZGRADNJA AUTOPUTA BAR-BOLJARE, DIONICA SMOKOVAC-UVAČ-MATEŠEVO

Brojnost vrsta (diverzitet) je u principu smanjen, posebno je indikativna tačka ili lokalitet nizvodno od građevinskih zahvata gdje su nađene (po prvi put u Tari) invazivne vste, a ribe nisu registrovane.

2. Prisutne vrste riba su alarmantno male brojnosti na svim lokalitetima.

3. Naprijed navedene dvije konstatacije (zaključci) se dovode u vezu sa degradacijom staništa (riječnog toka) u dužini od 10 km i prisustvu ogromne količine suspendovanih materija duž riječnog toka u zoni zahvata i prisustva istog u većem dijelu toka nizvodno.

4. Navedeno ukazuje da se moraju preduzeti hitne mjere za kontrolisano dalje degradiranje i ribljeg naselja i njihovih staništa jer se još uvijek izvode građevinski radovi, pa je to očekivano, a to su: da se opadne vode moraju regulisati i tretirati na adekvatan način, da se posebno mora regulisati ispiranje opreme koja služi za manipulaciju sa betonom.

5. Prisustvo sitnih čestica (suspendovanih u vode) čije je porijeklo od betona i betoniranja dovodi do taloženja istih u dublje slojeve pijeska i šljunka, njihovog vezivanja u čvrste konglomerate koji onemogućavaju razvoj stigoritrona (živi svijet u pjesku i šljunku). Opšte je poznato da za hipereički intersticijal (stigoritron) mnogo važniji sastav čestica pjeska nego hemijski sastav vode, pa poremećaji strukture podloge znatno mijenja strukturu biocenosa. Ove čestice mogu dovesti do potpunog zatvaranja donjih slojeva (betoniranja) i/ili onemogućavanja cirkulacije kiseonika što i jedno i drugu onemogućava razvoj živih bića.

6. Evidentirani trend izmjena životnih zajednica vodi njihovoj totalnoj izmjeni, tj. naseljavanju nekih drugih organizama. Međutim, treba istaći, da u ovako pogoršanim uslovima riblje zajednice mogu prije nestati nego da ih druge smjenjuju i da bi to vodilo da dio vodotoka bude bez ribljih vrsta.

7. Pogoršani kvalitet vode će se prvi popraviti i dostići skoro potpune prirodne vrijednosti za nekoliko godina nakon prestanka građevinskih aktivnosti. Da bi se kvalitet vode popravio (vratilo u prvobitno stanje) potrebno je urediti riječne obale i kompletno šire okruženje sa kog sada dolaze i u budućnosti mogu dolaziti suspendovane materije (mulj, zemlja i sl.).

8. Najbrže obnavljanje ribljih populacija može se ostvariti poribljavanjem sa kvalitetnom mlađi, ali poribljavanje neće imati svrhu dok se ne uspostave normalni biološki procesi u degradiranom staništu, a pri ovim zatečenim uslovima oni će se stvoriti tek za 5 - 10 godina nakon prestanka građevinskih aktivnosti. Treba imati u vidu da će se poboljšanje stanja dešavati permanentno iz godine u godinu pa će se tom dinamikom i živi svijet vraćati u prvobitno stanje.

9. Nakon prestanka građevinskih radova jedna od mjera sanacije riblje faune je izgradnja mriještilista u kojima bi se proizvodila riblja mlađ za poribljavanje voda koje su pretrpjele devastaciju, a sve u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine.

10. Predlaže se izgradnja jedinstvenog reprocentra za proizvodnju svih salmonoidnih vrsta riba koje žive na području ili na rijekama koje pripadaju Dunavskom slivu u Crnoj Gori. To su potčna pastirnka, mladica i lipljen kojima je rijeka Tara prirodno stanište i koje su trenutno na velikom dijelu rijeke (15-20 km toka) ugrožene. Ovakav reprocentar se može formirati u već postojećim ribnjacima ili nova gradnja istih samo za ovu namjenu.

11. Shodno prethodno navedenom predlaže se edukacija jednog tehnologa (magistarske ili doktorske studije) u specializovanim instrukcijama i praksu u ribnjacima (odmah) koji se bave istim poslovima u okruženju (Slovenija), kako bi proizveli stručnjaka za rad u reprocentru kad se završe predviđeni građevinski radovi.

12. Ovo znači da upređo sa gradnjom i projektovanjem, tj. očekivanom i predviđenom, uticaju na kompletnu prirodnu sredinu i živi svijet u Tari i okruženju treba odmah preduzimati radnje za trenutno ublažavanje, a kasnije saniranje negativnih uticaja.

Izveštaj o statusu i dinamici projekta za period: 01. septembar - 30. septembar 2018. godine

30

U oktobru 2018, radovi u koritu Tare „se izvode na nepropisan i neprihvatljiv način“.

To: CRBC		NON CONFORMITY NOTICE	NCN No. 842
			Date: 19/10/2018
			Page: 3
Location of the Defect:	Part 4, Subsection 3.4, Bridge 27		
Works Affected:	Inappropriate works into Tara - Obstruction of river and Pollution		
Type of Defect:	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER), Sub-Sections 4.11 and 12.8n, Environmental Protection Program and Methods statements		
Non Conformity Importance:	High/ ☒	Medium/ ☐	Low/ ☐
Contractor to respond within	3 days.		
Description of the Defect:	<p>During site visit of bridge 27, the Engineer observed that Contractor is setting-up a platform into Tara river between abutments of bridge 27 - Interchange Mateševo. The works into Tara River are carried out in an inappropriate and unacceptable manner. There is an evident impact of these works on the Tara River.</p> <p>Based on Environmental Impact Assessment, obstruction of river/watercourse, especially Tara, as works without the implementation of measures to prevent pollution and muddying of water, are strictly forbidden.</p> <p>Moreover, the works are performed not in accordance with Method statements nor the Environmental Protection Programme.</p> <p>Corrective measures must be implemented without any delay.</p>		
	<p>Tokom obilaska mosta 27, Inženjer je uočio da Izvođač postavlja platformu unutar rijeke Tare između oporaca mosta 27 - Petlja Mateševo. Radovi unutar rijeke Tare se izvode na nepropisan i neprihvatljiv način. Očigledan je uticaj ovih radova na rijeku Taru. Na osnovu Procjene uticaja na životnu sredinu, strogo je zabranjena opstrukcija rijeke i njenog vodotoka, posebno rijeke Tare, jer se radovi izvode bez primjene mjera za sprečavanje zagađenja i zamucivanja vode. Staviše, radovi se ne izvode ni u skladu sa Tehnologijom izvođenja radova ni sa Programom zaštite životne sredine.</p> <p>Supporting documents: Attached photo documentation/ priložena foto dokumentacija</p>		

Krajem oktobra 2018,
MANS, Green Home, CZIP,
EXPEDITIO, Crnogorsko društvo
ekologa i Naša akcija, podnose
krivičnu prijavu
zbog devastacije korita Tare.

Tadašnja Vlada tvrdi
da je sve u redu.

mans

STUDIJA SLUČAJA

**DA LI ĆE TARA
PREŽIVJETI AUTO-PUT?**

Oktobar, 2019.

Studija je dio projekta "Aktivne građani za bolju Crnu Goru - Aktivistički pravni i odobreni razgovori Crne Gore" koji finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a implementira ga NVO Mreža za odbranu i razvijanje sektora (MROB). Mrežom i ostale organizacije ovog studiji ne mogu se ni na koji način smatrati stavovima autoriteta koji je finansirao podoban projekat.

Devastacija se nastavlja, pa se
u decembru 2018,
otpadne vode iz fabrike
betona izlivaju
u rijeku Taru.

	Supervision of Design and Works on the Bar – Boljare Highway, Section Smokovac – Uvač – Mateševu	
To: CRBC 	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No. 871 Date: 11/12/2018 Page: 3
Location of the Defect:	Part 4, Subsection 4.3, Concrete mix plant of Jabuka and Tara River	
Works Affected:	Lack of maintenance of the platform/WWTS and Pollution of Tara River	
Type of Defect:	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER), Sub-Sections 4.11 and 12.8 and Environmental Protection Program	
Non Conformity Importance:	High/ ☒	Medium/ ☐ Low/ ☐
Contractor to respond within <u>5</u> days.		
Description of the Defect: At the location of the concrete mix plant Jabuka, the Engineer noticed that the subcontractor is not performing the maintenance of the platform and WWTS adequately. Leakages of waste water into drainage channel of Jabuka camp adversely affects the Tara river. The current situation, several times repeated, shows the poor attention given by the subcontractor to this issue. The Engineer reminds that a warning letter was already sent related to this serious matter in June 2018 (IG/7454/EC). This is not in accordance with the regulations and with the Environmental Protection Program. Corrective measures must be implemented without any delay.		
Opis greške: Na lokaciji fabrike betona Jabuka, Inženjer je primijetio da podizvođač ne obavlja aktivnosti na održavanju platforme i PPOV na adekvatan način. Ispuštanja otpadnih voda u odvodni kanal kampa Jabuka ima negativan uticaj na rijeku Taru. Trenutna situacija, koja se ponavlja više puta, pokazuje da podizvođač ne pridaje dovoljno pažnje ovom pitanju. Inženjer podsjeća da je po ovom ozbiljnom pitanju već upućeno pismo upozorenja u junu 2018. godine (IG/7454/EC). Ovo nije u skladu sa propisima i Programom zaštite životne sredine. Korektivne mjere se moraju sprovesti u najkraćem roku.		

Na lokaciji Petlja Mateševo, između mosta 26 i mosta 27, Inženjer je primijetio da je materijal iz iskopa odložen direktno niz nasip rijeke Tare.

Materijal iz iskopa treba ukloniti sa ivice rijeke a radovi na nasipima trebaju slijediti ono što je definisano u Glavnom projektu i Tehnologiji izvođenja za regulaciju Tare.

Odlaganje materijala iz iskopa ne vrši se u skladu sa pozitivnom praksom za takve radove i nije u skladu sa Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu (EIA), Ugovorom, Zahtjevima poslodavca and Tehnologijom izvođenja regulacije Tare.

U junu 2019 se **deponuje iskopani materijal direktno niz nasip rijeke Tare**

21. juna 2019. NVO dopunjavaju krivičnu prijavu.

Tadašnja Vlada i dalje javno tvrdi da je sve u redu...

Što je dana 25.07.2019. god. u 08 h na lokaciji - rijeke Tare, nadzorom konstatovano da su se izvodili radova na produbljivanju korita rijeke Tare u dužini od oko 500m sa manjim prekidima i dubini od oko 3m, u zoni petlje Mateševo, a između mostova br. 26 i br. 27 koji su definisani Glavnim projektom Autoputa Bar – Boljare, dionica Smokovac- Mateševo, Podionica 4.4.1 (most Tara1 i Tara2, tunel Mateševo, petlja Mateševo sa pripadajućim dijelom otvorene trase). Inspektor konstatuje da se ne realizuju mjere zaštite životne sredine koje su precizirane Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju autoputa pod tačkom 7.4.9 i 7.4.3. na koji je Agencija za zaštitu životne sredine dala ekološku saglasnost 02 Broj: UPI-1567/46 od 21.12.2015.godine. Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju autoputa precizirana je obaveza nosioca projekta, da sprovodi Program praćenja uticaja projekta na životnu sredinu tj. da između ostalog, vrši monitoring –**nulto stanje**, kvalitativni i kvantitativni sastav biocenoza fito i zoobentosa i ihtiopopulacije Rijeke Tare, uzvodno 100 m od mosta na st. km 38+830 prije početka izvođenja bilo kakvih radova u ovoj zoni i biološki monitoring, analiza sastava fitobentosa i sastava ihtiopopulacije Rijeke Tara, 100m nizvodno od mosta na st.km 39+700 jednom godišnje u toku trajanja radova i tehničkog prijema autoputa.

U zaključku Izvještaja o stanju biodiverziteta koja su rađena u 2019 godini je navedeno, da stanje u Tari nije zadovoljavajuće zbog još uvijek većeg prisustva suspendovanih čestica u vodi i zamućenja, što mijenja strukturu biocenoze invertibrata. O gore navedenom, Stručni nadzor je obavijestio ekološku inspekciju dana 16 jula 2019. tj. kako kažu, podnose prijavu zbog neregularnih radnji Izvođača, iskopavanje u Tari, zagađenje rijeke i poremećaj rečnog toka i OON koji su izdali.

Četiri dana kasnije, 25. juna, inspekcija izlazi na teren i navodi

„...izvodili radove na produbljivanju korita rijeke Tare u dužini od oko 500m sa manjim prekidima i dubini od oko 3m, u zoni petlje Mateševo, a između mostova br. 26 i br. 27.“

„Inspektor konstatuje da se ne realizuju mjere zaštite životne sredine koje su precizirane Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju autoputa“

„...stanje u Tari nije zadovoljavajuće zbog još uvijek većeg prisustva suspendovanih čestica u vodi i zamućenja...“

Pet dana nakon dopune krivične prijave,
26. juna, inspekcija izlazi na teren:

„U neposrednoj blizini kampa Mateševo formirana je deponija od materijala iz iskopa iz tunela Mateševo duž lijeve obale rijeke Drcke. Materijal je guran niz padinu direktno u korito rijeke Drcke pritoke rijeke Tare.“

Broj: 0303/2019-5430

Podgorica, 04.07. 2019. godine

SUD ZA PREKRŠAJE U BJELOM POLJU
Odjeljenje Kolašin

Na osnovu člana 15 stav 2 Zakona o inspekcijom nadzoru („Službeni list RCG“, br. 39/03, „Službeni list CG“, br. 76/09, „Sl. list CG“, br. 57/11, 18/14, 11/15, 052/16) i člana 143 stav 1 tačka 2 i čl. 153 Zakona o prekršajima („Službeni list CG“, br. 1/11, 6/11, 30/11, 32/14), podnesim :

ZAH TJEV

ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

PROTIV:

I. CHINA ROAD & BRIDGE CORPORATION D.O.O. PEKING, NR. KINA - DIO STRANOG DRUŠTVA PODGORICA, sa sjedištem u Podgorici; ulica NOVA DALMATINSKA BB. 81/101 Podgorica, piš 03016480, žiro račun 530-23224-84, NLB banka Podgorica, kao pravnog lica.

ZBOG TOGA

Što dana 26.06.2019. god. u 08 h na lokaciji - rijeke Tare. Rijeke Drcke i građevinskih objekata na sekciji IV trase autoputa u Mateševu, opština Kolašin, inspektor konstatuje da se ne realizuju mjere zaštite životne sredine koje su precizirane Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju autoputa pod tačkom 7.4.9.1.7.4.3. na koji je Agencija za zaštitu životne sredine dala ekološku saglasnost 02 Broj: UPI-1567/46 od 21.12.2015.godine. U Elaboratu je precizirano između ostalog, da u blizini vodotoka nije dozvoljeno deponovati bilo koju vrstu otpadnih materijala, da odvođenje otpadnih voda sa radnih površina u blizini rijeke mora biti kontrolisan proces, da otpadne vode moraju ići kroz separatore, da je zabranjeno zagađivanje voda sa vodama kvaliteta koji ne odgovaraju Pravniku. Inspektor konstatuje tokom vršenja inspekcijom nadzora da se navedene mjere zaštite životne sredine ne realizuju. Naime, u

Tadašnja Vlada i dalje javno tvrdi da je sve u redu...

Devastacija Tare se nastavlja i u julu 2019:

„izvođač radova vrši iskopavanja u Tari na nepropisan i neprihvatljiv način, uprkos prethodnom upozorenju Inženjera. Očigledan je uticaj ovih radova na rijeku Taru.“

	Supervision of Design and Works on the Bar – Boljare Highway, Section Smokovac – Uvac – Mateševo	
To: CRBC	NON CONFORMITY NOTICE	N/CN No. 903 Date: 16/7/2019 Page: 3
Location of the Defect:	Part 4, Subsection 4.4.1., Interchange Mateševo	
Works Affected:	Excavation works into Tara - Pollution of river and disruption of river flow	
Type of Defect:	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER), Sub-Sections 4.11 and 12.8, Environmental Protection Program and Methods statements	
Non Conformity Importance:	High/ ☒ Medium/ ☐ Low/ ☐	
Contractor to respond within	3 days.	
Description of the Defect:	During site visit of the Interchange Mateševo, the Engineer observed that Contractor was doing excavation works into Tara River in an inappropriate and unacceptable manner, despite the previous warning from the Engineer. There is an evident impact of these works on the Tara River. Based on Water Law and Study of Environmental Impact Assessment, exploitation of gravel into Tara is strictly forbidden except for the purpose of Tara regulation and materials could be used only for the project. Also, any works without the implementation of measures to prevent pollution and muddying of water, are strictly forbidden. Moreover, the works are performed not in accordance with Main design, Method statements nor the Environmental Protection Programme.	
Corrective measures must be implemented without any delay.		
Tokom obilaska petlje Mateševo, inženjer je primijetio da izvođač radova vrši iskopavanja u Tari na nepropisan i neprihvatljiv način, uprkos prethodnom upozorenju inženjera. Očigledan je uticaj ovih radova na rijeku Taru. Na osnovu Zakona o vodama i Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, eksploatacija šljunka u Tari je strogo zabranjena, osim u svrhu regulacije Tare, a materijal se može koristiti samo za svrhu projekta. Takođe, strogo je zabranjeno Supporting documents: Attached photo documentation/ priložena foto dokumentacija		

U novembru 2019. Monteput je obavijestio CRBC da će mu ispostaviti potraživanja zbog

nepropisnog iskopavanja korita rijeke Tare na petlji Mateševo

Navodi se da će to izazvati sledeće negativne posledice:

- Negativan uticaj na biljke i organizme koji žive u vodenom sistemu
- Negativne posledice po kvalitet životne sredine i zdravlja ljudi
- Ugrožavanje imidža države Crne Gore kao ekološke turističke destinacije
- Ugrožavanje statusa Crne Gore u članstvo UNESCO-a
- Mogućnost pojave ekološke katastrofe (dugoročnog negativnog uticaja na životnu sredinu)

Monteput d.o.o.

POSLOVNA JEDINICA ZA UPRAVLJANJE PROJEKTOM IZGRADNJE AUTOPUTA BAR - BOLJARE

PODGORICA

Pd. 2.5 / Subd. 2.5

Br./No: P1/3886/DB
Podgorica, 20.11.2019.

INGEROP CONSEIL & INGENIERE - GEODATA Engineering S.p.a
Mr. Jan Lorange

Cc: China Road and Bridge Corporation (CRBC)
Mr Hei Shiqiang

Projekat: Ugovor o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica autoputa Smokovac - Ivač - Mateševo (u daljem tekstu: Ugovor)

Predmet: Obavještenje o namjeri potraživanja Investitora br. 16 zbog nepropisnog iskopavanja korita rijeke Tare na petlji Mateševo kod mostova 26 i 27

Poltovani,

U skladu sa podklausulom 2.5 Ugovora (*Potraživanja Investitora*), podklausulom 4.18 (*Zaštita životne sredine*) Investitor indaje:

Obavještenje o namjeri potraživanja Investitora br. 16 zbog nepropisnog iskopavanja korita rijeke Tare na petlji Mateševo kod mostova 26 i 27.

Odgovornost Izvođača za izvođenje radova na neodgovarajući i neprihvatljiv način suprotno projektovanoj Tehnologiji izvođenja radova i tehničkim propisima u oblasti zaštite životne sredine u koritu rijeke Tare, nesporno potvrđuju sljedeća ugovorna dokumenta:

- Zapisnici sa sastanaka u vezi Zaštite životne sredine
- Obavještenja o neusklađenosti radova sa Ugovorom u vezi sa zaštitom životne sredine (Non-Conformity Notice-NCN) br. 960 od 16.07.2019. godine
- Izvještaji Ekološkog inspektora

Prethodno navedeno neispunjavanje ugovornih obaveza od strane Izvođača imaće, sledeće negativne posledice po Investitora:

- Negativan uticaj na biljke i organizme koji žive u vodenom sistemu
- Negativne posledice po kvalitet životne sredine i zdravlja ljudi
- Ugrožavanje imidža države Crne Gore kao ekološke turističke destinacije
- Ugrožavanje statusa Crne Gore u članstvo UNESCO-a
- Mogućnost pojave ekološke katastrofe (dugoročnog negativnog uticaja na životnu sredinu)

Gore navedeno, će stvoriti, troškove Investitoru, koji će prema Ugovoru i Zakonu morati da budu nadoknađeni od Izvođača putem umanjenja Ugovorne cijene i odbitaka od situacija. Investitor će Inženjera, u narednim dopisima vezanim za ovo potraživanje, dostaviti specifikaciju troškova, kako bi Inženjer mogao da postupi prema Podklausuli 3.5 Uslova ugovora.

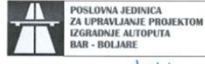

Oktobar 2019: Nelegalne deponije pored Tare

Podklazula 2.5 Ugovora

Broj: PJ/154/19
Podgorica, 27.12.2019.

INGEROP CONSEIL & INGENIERE - GEODATA Engineering S.p.a
Mr. Jan Lorange, Project Manager
CC: China Road and Bridge Corporation (CRBC)
Mr. Hei Shuang, Project Manager

Projekat: Ugovor o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica autoputa Smokovac-Uvač-Matevoje (u daljem tekstu Ugovor)

Predmet: Obavještenje o namjeri potraživanja Investitora br. 17 - Neiskorišćene lokacije za deponovanje viška materijala - deponije II-10 i IV-16a

Veza:

1. Projektni zadatak za Izradu Glavnog projekta autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Matevoje, deponije, pozajmita, kamenolom
2. Glavni projekti deponija II-10 i IV-16a
3. Građevinske dozvole za deponiju II-10 (UPI 1054-430/5 od 02.06.2017) i IV-16A (UPI 1064-390/11 od 25.07.2018)
4. Zahtjevi Izvođača RB-BBH/0536/CD od 12.02.2018, RB-BBH/4819/CD-P4 od 06.12.2017 itd.
5. Elaborati pripremljenih radova
6. Procjena vrijednosti nepokretnosti za deponije II-10, IV-16a, pristupni put B-6
7. Sporazumi o naknadi za eksproprijane nepokretnosti

Poštovani,

U skladu sa podklazulama 2.5 i 4.1 Uslova Ugovora Investitor izdaje:

Obavještenje o namjeri potraživanja Investitora br. 17 - Neiskorišćene lokacije za deponovanje viška materijala - deponije II-10 i IV-16a.

Vodeći računa o svojim Ugovornim obavezama Investitor je na vrijeme i po propisanoj proceduri (nakon odobrenja projektna dokumentacije izrađene od strane Izvođača) riješio imovinsko-pravne odnose i Izvođača omogućio ulazak u posjed na deponijama II-10 i IV-16A. Takođe, u skladu sa istim prihvatio je i građevinske dozvole kako je gore navedeno o čemu je uredno obavještao Izvođača.

Tokom čitave faze izvođenja radova na iskopu materijala iz tunela Izvođač, iz neobjašnjenih i ugovorno i zakonski nedozvoljenih razloga, višak materijala nije deponovao na ove, odobrene lokacije, već, nelegalno, na druge, za koje nije postojala odobrena projektna dokumentacija i građevinska dozvola.“

Devastacija se nastavlja...

April 2020, deponovanje materijala iz iskopa u rijeku Taru

To: CRBC	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No:1163
		Date:21/04/2020
		Page:4

Location of the Defect:	Part 4, Subsection 4.4.1, Uvač 4-Pajkov vir
Works Affected:	Discharging excavated material into Tara river
Type of Defect	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER) sub-clause 2.8 (General Requirements and sub-clause 4.7 & 4.11, Design, Resource Plan, Blasting & Excavation and Environmental Care, Environmental Impact Assessment (EIA))
Non Conformity Importance:	High ☐ Medium ☒ Low ☐

Description of the Defect:

At the location: Uvač 4-Pajkov vir Bridge, outside the highway project, the Contractor discharge excavated material from works in front of the tunnel Pajkov vir (north) into Tara riverbed, making an embankment in the riverbed and causing a complete turbidity of the water on the part of sections of the highway. In such case the part of river flows into the created pool and the river Tara is partially blocked with material from excavation works. That is strictly forbidden according the Environmental Impact Assessment (EIA) and Employer's Requirements (ER) sub-clause 4.11. Also, this is not in accordance with ER sub-clause 4.7 and 2.8 neither with regulations. The warnings of the Engineer has already been sent IG:12810/NM/JT for this issue.

The Contractor is required to suspend the disposal of excavated materials to locations outside the Project corridor for which he does not have approval in accordance with defined contractual procedures and approved technical documentation. In the case of continued work, the value of this NCN will be increased. The Inspections in charge are informed.

Opis greške:

Na lokaciji Uvač 4-most Pajkov vir, izvan zone autoputa, Izvođač radova vrši istovarenje iskapanog materijala od radova ispod tunela Pajkov vir (sjever), u kretno rjebu Taru, čime nastaje u kretno i turbidnoj potpuno zamašenoj vodi na dijelu dionice autoputa. U tom slučaju se dio rijeke stvara u stacionarni bazen, a rijeka Tara djelimično je blokirana materijalom iz radova iz iskopa. To je strogo zabranjeno prema Elaboratu procjene uticaja na životnu sredinu (EIA) i Zahtjevima Investitora (ER) Podklazula 4.11. Takođe, to nije u skladu sa Podklazulama 4.7 i 2.8 ER-a, kao ni sa propisima. Pisane izjave IG:12810/NM/JT je već poslato po ovom pitanju.

Od Izvođača se zahtjeva da obustavi odlaganje materijala iz iskopa na lokacije van koridora Projekta za koje ne poseduje saglasnost u skladu sa definisanim ugovornim procedurama i odobrenom tehničkom dokumentacijom. U slučaju nastanka rada, vrijednost ovog NCN-a će biti povećana. Nadležna Inspekcija obavještena.

Supporting documents: / Attached photo documentation
Dodatna dokumenta: / Priložena foto dokumentacija

INSPEKCIJA PODNOSI KRIVIČNU PRIJAVU

Crna Gora
Uprava za inspeksijske poslove

Broj: 0303-736/20-6342

Podgorica: 31.07.2020 godine

Adresa: Oktobarske revolucije, br. 130
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382234 421
fax: +382 234 406
www.usp.gov.me

OSNOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO KOLAŠIN

Maja Šćepanović, Državna tužiteljka

U julu 2020.
produbljuju korito Tare
zbog nelegalne
eksploatacije šljunka i
pijeska.

Poštovani,

Dostavljam Vam potrebnu dokumentaciju-dokaze, vezane za devastaciju korita rijeke Tare, vodotoka od državnog značaja, koju su tokom redovnog inspeksijskog nadzora, dana 09.07.2020.godine konstatovale ekološka inspekcija i inspektor za vode.

Naime, na lokaciji početka mosta Uvač3 vršeno je produbljivanje korita rijeke Tare tj.vršena je nelegalna eksploatacija rečnog šljunka, koje inspekcija nije utvrdila inspeksijskim nadzorom dana.04.06.2020.godine, što ukazuje da je iskopavanje vršeno nakon tog perioda. Produbljivanje korita rijeke Tare, po slobodnoj procjeni inspektora je u dužini od oko 100m.

Na drugoj lokaciji, nizvodano od kampa Uvač 3, kod mosta sa kojeg se skreće u kamp Uvač3, vršeno je produbljivanje korita rijeke Tare i vađenje pijeska, vidljivi su i tragovi točkova na obalu rijeke u dijelu obale koja je zaštićena šumom.

Tokom nadzora, inspekcija na terenu nije zatekla odgovorne iz CRBC, kao ni stručni nadzor.

Inspekcija je konstatovala na platou u blizini kampa Uvač 3 sa desne strane rijeke Tare da firma Kekel iz Kolašina dovozi materijal, lomljeni kamen stinije granulacije. Po izjavama vozača kamiona, materijal se dovozi sa pozajmista kamena Bemax.

Kako je konstatovana devastacija na lokaciji Podsekcije 4.1. Opština Kolašin, u zoni autoputa, gdje izvodač radova CHINA ROAD & BRIDGE CORPORATION D.O.O. PEKING, NR KINA - DIO STRANOG DRUŠTVA PODGORICA, sa sjedištem u Podgorici; ulica NOVA DALMATINSKA BB. 81101 Podgorica, pib 03016480, žiro račun 530-23224-84, NLB banka Podgorica, kao pravnog lica i Hei Shiqiang, JMB 0410980213033, sa prebivalištem ul. Nova Dalmatinska br. 152 Podgorica, kao odgovornog lica u pravnom licu, izvodi radove na realizaciji

U septembru 2020,
nelegalnim nasipanjem
prekinut je tok Tare

„Ovim radovima protok
Tare je blokiran.“

	Supervision of Design and Works on the Bar – Boljare Highway, Section Smokovac – Uvač – Mateševci	
To: CRBC 	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No. 1223 Date: 18/09/2020 Page: 1
Location of the Defect:	Part 4, Subsection 4.4.1.	
Works Affected:	Embankment of material and interruption of the flow of the Tara river	
Type of Defect:	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER) sub-clause 2.8, General Requirements and sub-clauses 4.7 & 4.11. Dumps, Borrow Pits, Blasting & Excavation and Environmental Care; Environmental Impact Assessment(EIA)	
Non Conformity Importance:	High/ ☐ Medium/ ☒ Low/ ☐	
Contractor to respond within <u>5</u> days.		
Description of the Defect. On the location between temporary steel bridges Uvač 3 and Uvač 4, in the Tara riverbed was created a bank of material . With this works the flow of the river Tara is blocked. This is strictly forbidden according the Environmental Impact Assessment (EIA) and Employer's Requirements (ER) sub-clause 4.11. Also, this is not in accordance with ER sub-clause 4.7 and 2.8 neither with regulations. The warning of the Engineer has already been sent IG/15973/NM for this issue. The Contractor is requested to stop without delay the works in this manner. The flow of the river Tara must be restored and protected in accordance with regulations. The Proposal of Remediation measures for this part need to be approved by EPA. Corrective measures must be conducted as soon as possible without delays. Na lokaciji između privremenih čeličnih mostova Uvač 3 i Uvač 4, u koritu Tare stvoren je nasip od materijala. Ovim radovima protok rijeke Tare je blokiran. To je strogo zabranjeno prema Elaboratu procjene uticaja na životnu sredinu (EIA) i Zahtjevima Investitora (ER) Podklauzula 4.11. Takođe, to nije u skladu sa Podklauzulama 4.7 i 2.8 ER-a, kao ni sa propisima. Pismo Inženjera IG/15973/ NM je već poslato po ovom pitanju. Od Izvođača se strogo zahtijeva da prestane sa izvođenjem radova na ovaj način. Protok rijeke Tare mora se obnoviti i zaštititi u skladu sa propisima . Predlog mjera remedijacije za ovaj dio treba biti odobren od EPA.		

U januaru 2021, iskopani materijal je i dalje bio deponovan niz nasip rijeke Tare

NCR 947

Date/Datum:
22/01/2021

Na lokaciji Petlja Mateševo, između mosta 26 i mosta 27, Inženjer je primijetio da je materijal iz iskopa odložen direktno niz nasip rijeke Tare. Materijal iz iskopa treba ukloniti sa ivice rijeke a radovi na nasipima trebaju slijediti ono što je definisano u Glavnom projektu i Tehnologiji izvođenja za regulaciju Tare. Odlaganje materijala iz iskopa ne vrši se u skladu sa pozitivnom praksom za takve radove i nije u skladu sa Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu (EIA), Ugovorom, Zahtjevima poslodavca and Tehnologijom izvođenja regulacije Tare.

PRITOKE TARE

Decembar
2017

Januar 2018

DRUGI VODOTOCI

Februar 2018: Lopatski potok

DRUGI VODOTOCI

Mart 2019: Lopatski potok

	Supervision of Design and Works on the Bar – Boljare Highway, Section Smokovac – Uvač – Mateševo	
To: CRBC 	NON CONFORMITY NOTICE	NCN No. 907 Date: 11/03/2019 Page: 3
Location of the Defect:	Part 3, Subsection 3.3, South portal of tunnel Kosman	
Works Affected:	Disturbance/interruption of stream	
Type of Defect:	Works in non-compliance with Laws, Employer's Requirements (ER), Sub-Sections 4.11 and 12.8 and Environmental Protection Program	
Non Conformity Importance:	High/ ☐ Medium/ ☒ Low/ ☐	
Contractor to respond within <u>7</u> days.		
Description of the Defect: At the location of South portal of tunnel Kosman, the river bed of the stream is filled with material from the quarry and completely disrupting his flow. This is not in accordance with the Water Law -Article 141. The flow of the watercourse has to be restored and protected according to regulation and Employer's Requirements (ER) Sub-Section 4.11 and works shall be performed in accordance with Employer's Requirements (ER) Sub-Section 2.8. The material should be removed from the watercourse and the same should be properly rebuild after removal. Na lokaciji južnog portala tunela Kosman, korito potoka ispunjeno je materijalom iz kamenoloma koji potpuno ometa njegov tok. Ovo nije u skladu sa članom 141 Zakona o vodama. Protok vodotoka mora biti obnovljen i zaštićen u skladu sa propisima i zahtjevima poslodavca (ER) podsekcija 4.11 i radove izvršiti u skladu sa zahtjevima poslodavca (ER) Podsekcija 2.8. Materijali treba ukloniti iz vodotoka, a nakon uklanjanja ispravno obnoviti.		

DRUGI VODOTOCI

Februar 2018:
potok Zagrade

Oktober 2017:
Jabučki potok

Septembar 2017:
potok Suvovara

DRUGI VODOTOCI

Januar 2018: potok
Čestogaz

Novembar 2017: Jasenički potok

Jul 2018:
Jabučki potok

Decembar 2017:
Zauglinski potok

DRUGI VODOTOCI

Februar 2017: Prekid vodotoka na potocima kod tunela Mala trava

Odlaganje materijala se vrši na neprihvatljiv način. Usljed ovih radova, došlo je do prekida vodotoka, što nije u skladu sa Zakonom o vodama – član 141.

Jul 2019: nelegalni radovi u koritu Morače

Tokom obilaska Petlje Smokovac, Inženjer je primijetio da Izvođač radova postavlja platformu u rijeku Moraču, a vodotok je djelimično opstruiran bez primjene korektivnih mjera. Očigledan je uticaj ovih radova na rijeku Moraču. Radovi se izvode bez odobrene Metodologije izvođenja šipova za most Smokovac. Detaljno objašnjenje Metodologije izvođenja radova mora biti definisano zbog zaštite rijeke Morače i podneseno Inženjeru na odobrenje uz dostavljenje vodnih akata koja se odnose na izvođenje radova u rijeci.

ŠTA MI PLAĆAMO?

Ogromni troškovi zarada

Avio karte

Ishrana zaposlenih

...

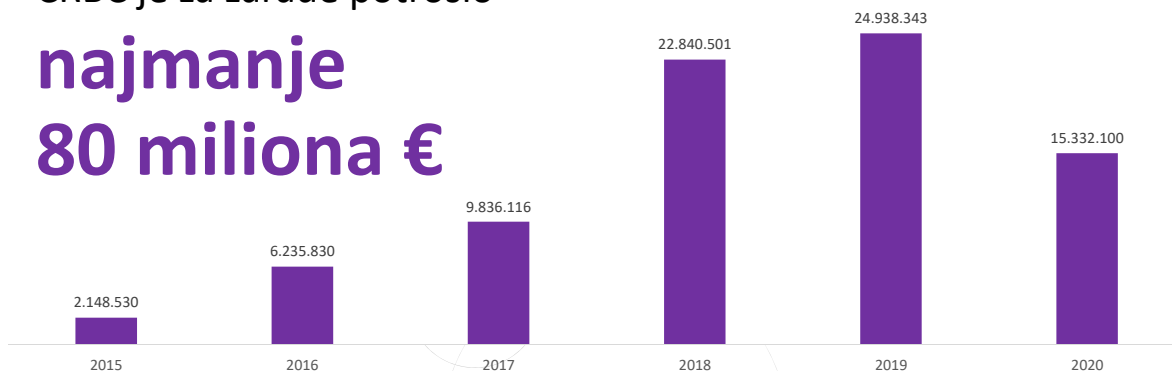

TROŠKOVI ZARADA

Do kraja 2020. godine
CRBC je za zarade potrošio

**najmanje
80 miliona €**

Nisu uključeni troškovi zarada isplaćeni preko agencija za zapošljavanje

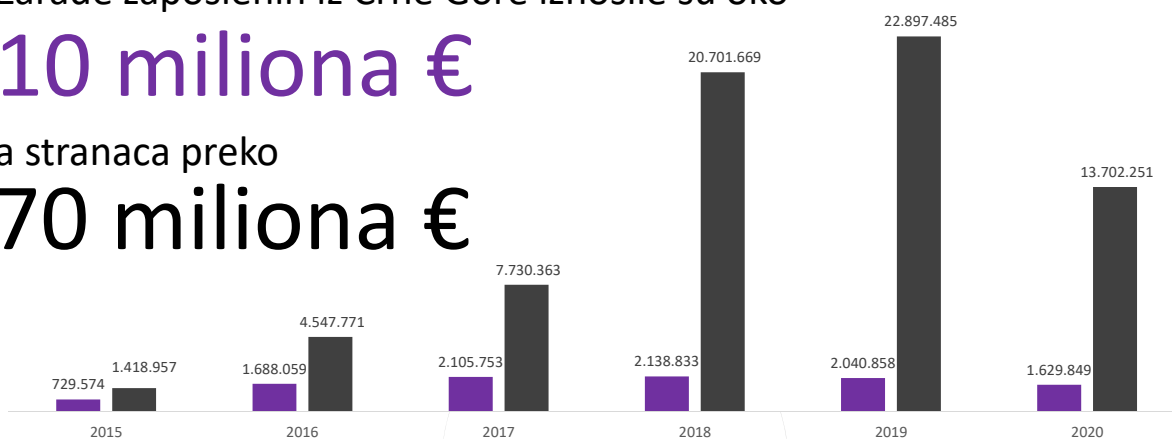
TROŠKOVI ZARADA

Zarade zaposlenih iz Crne Gore iznosile su oko

10 miliona €

a stranaca preko

70 miliona €

Nisu uključeni troškovi zarada isplaćeni preko agencija za zapošljavanje

DESET NAJVEĆIH ZARADA

Ime i prezime	Ukupna zarada
V.C.	624.602
J.Z.	531.538
S.H.	506.445
D.R.	488.550
Y.Q.	403.011
S.D.	395.342
D.K.	362.433
G.Z.	354.018
Ukupno	4.367.719

Za deset najvećih zarada
potrošeno je preko

4,3 miliona €

Ime i prezime	Isplata	Mjesec
Y.W.	136.476	Januar 2019
Q.L.	101.551	Jul 2016
K.S.	92.850	Jul 2018
J.M.	89.086	Oktober 2016
J.L.	85.759	Januar 2019
H.Z.	83.107	Januar 2019
Z.R.	73.880	Januar 2019
H.W.	70.802	Januar 2019
H.W.	68.700	Jul 2016
P.W.	68.362	Decembar 2018
H.L.	66.742	Decembar 2018
B.G.	65.268	Jul 2016
H.W.	60.007	Novembar 2019
W.L.	58.205	Decembar 2018
G.C.	57.955	Oktober 2016
G.Z.	57.819	Jul 2016
F.H.	57.533	Oktober 2019
B.L.	57.077	Januar 2019
W.T.	56.633	Decembar 2015
S.H.	56.143	Oktober 2019
D.H.	56.000	Decembar 2018
S.H.	55.402	Septembar 2020
W.S.	53.817	Decembar 2015
H.W.	53.572	Januar 2019
S.W.	53.015	Jul 2018
M.J.	52.500	Decembar 2018
X.L.	51.517	Novembar 2020
G.D.	51.411	Decembar 2018
W.A.	50.966	Novembar 2020
J.Z.	50.478	Oktober 2019
Y.G.	50.438	Jul 2018
S.H.	50.397	Av gust 2020
J.Z.	50.185	Septembar 2020
H.W.	50.000	Oktober 2016

ISPLATA OGROMNIH HONORARA

Pojedinačni honorari od preko

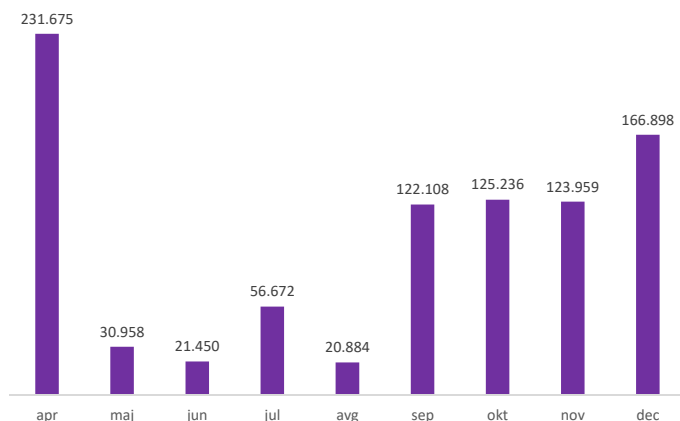
50.000 € - 34 stranca

Mjesečne zarade preko

5.000 € - 1.407 stranaca

TROŠKOVI AVIO KARATA

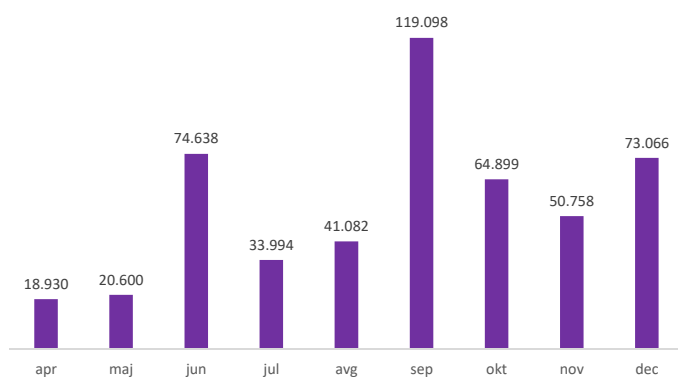
april – decembar 2019. godine

Za samo devet mjeseci
2019. godine
troškovi avionskih
karata CRBC-ja
su iznosili oko

900.000 €

TROŠKOVI KANTINA U KAMPOVIMA

april – decembar 2019. godine

Za samo devet mjeseci
2019. godine
troškovi kantina u
kampovima CRBC-ja
su bili oko

500.000 €

PROBLEMI SA ANALIZOM I OBJAVOM PODATAKA

Opstrukcije i izostanak saradnje

- MART** • Tražene početne informacije od Ministarstva kapitalnih investicija
- APRIL** • Dostavljeni traženi podaci
- APRIL** • Predloženo objavljivanje podataka i tražena rješenja o tajnosti
- JUN** • Sastanak povodom tajnosti: dostavljanje 9 rješenja i tumačenja da su i mnogi drugi podaci tajni
- AVGUST** • Objava prvih podataka